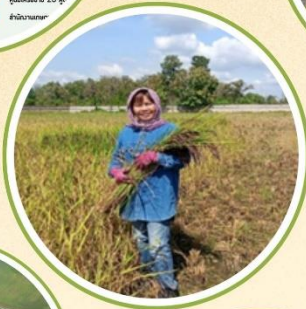

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

นางดวงดาว กุริโอส ไนอาเรีตตี้

เกษตรกรต้นแบบ

จัดทำโดย
สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
ข้อมูลวันที่ 15 เดือนกรกฎาคม พ.ศ 2568

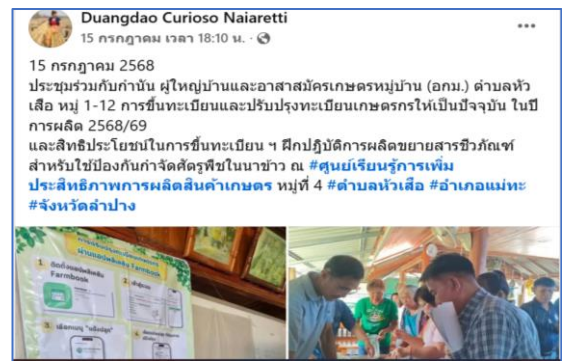
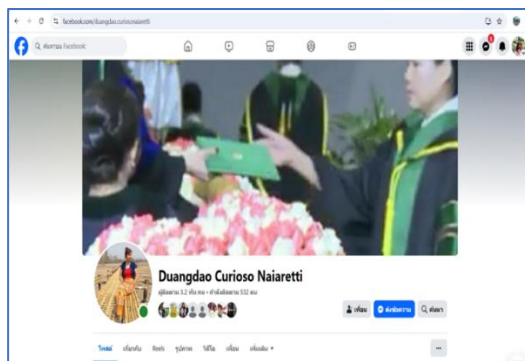
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

1. ชื่อสกุล นางดวงดาว กุริโอโซ ในอาระตี
3. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ 164 หมู่ 4 ตำบลหัวเสือ
อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

โทรศัพท์ 081 724 3581

Facebook : <https://www.facebook.com/duangdao.curiosonaiaretti>

Line : 081 724 3581

เกิด พ.ศ. 2512 ปัจจุบัน อายุ 56 ปี

4. สถานภาพ เป็นหม้าย
5. ระดับการศึกษา ปริญญาโท

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

คณะหรือสาขาวิชา สาขาการพัฒนากฎศาสตร์สังคมอย่างยั่งยืน คณะกรรมการเกษตร

ระดับการศึกษาปริญญาตรี

คณะหรือสาขาวิชา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

6 อาชีพปัจจุบัน

() 6.1 การเกษตรอย่างเดียว

(/) 6.2 ประกอบอาชีพเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกการเกษตร คือ

1) เป็นเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ แปรรูปข้าวอินทรีย์จำหน่าย เช่น ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่บรรจุถุงแบบสุญญากาศ ขนาด 1 กิโลกรัม ข้าวไรซ์เบอร์รี่อบ โจ๊กข้าวไรซ์เบอร์รี่

2) สินค้าเกษตรอื่นๆ เช่น สมุนไพร พืชผักสวนครัว ปลา วัว ไก่ ไข่ไก่ ไข่ฟักเมือง ไข่เป็ด ลูกห่าน ขี้วัว ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ผลิตภัณฑ์จากเตาไปโอชา ถ่านไปโอชา น้ำค้าง น้ำส้มควันไม้ ถ่านแฟนซีดูดกลิ่น เป็นต้น

3) วิทยากรให้ความรู้ด้านการเกษตร เช่น การทำบัญชีครัวเรือน เตาเผากถ่านไปโอชา การทำนาข้าวอินทรีย์ การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การแปรรูปสมุนไพร และจำหน่ายสินค้าอื่นๆ เช่น ไม้เกาหลีจากไม้ไผ่ ผ้าขาวม้าและผลิตภัณฑ์เย็บจากผ้าขาวม้า หมวกควาบอย ไค้ล้านนาจากผ้าพื้นเมือง

- วิทยากรด้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับเกษตรกรผู้อบรม โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี 2565

- วิทยากร การผลิตข้าวคุณภาพ ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มฤดูกาลผลิตใหม่ ปี 2565 ภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- วิทยากรครูบัญชีและบัญชีครัวเรือน

- วิทยากรหมอดินอาสา

- วิทยากรถ่ายทอดความรู้ ฐานเรียนรู้ การใช้ประโยชน์ / แปรรูปสมุนไพร ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี 2567

7. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร 240,000 บาท/ปี

8. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ 2559

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอแม่ทะ มีจุดเริ่มต้นในปี 2559 ที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้ได้ รวมทั้ง ศพก. ยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบ พบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางจึงได้คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม จัดตั้งเป็น ศพก. ตามนโยบายของรัฐบาลขึ้น โดยมีนางดวงดาว กุริโอโส ในอาเร็ดดี เป็นเกษตรกรต้นแบบและประธาน ศพก. อำเภอแม่ทะ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก ข้าวอินทรีย์ คือ ข้าวเจ้าพันธุ์ไรซ์เบอร์รี่
2. แปลงเรียนรู้ จำนวน 1 แปลง ประกอบด้วย แปลงนาข้าวอินทรีย์พื้นที่จำนวน 5 ไร่
แปลงเรียนรู้เรียนรู้ เรื่อง การทำนาอินทรีย์ พันธุ์ไรซ์เบอร์รี่

3. ฐานเรียนรู้ จำนวน 10 ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

3.1 ฐานเรียนรู้การใช้สารชีวภัณฑ์ เป็นฐานเรียนรู้ผลิตไตรโคเดอร์มาในช่วงฤดูการข้าวนาปี

3.2 ฐานเรียนรู้การจัดการน้ำในพื้นที่ ในพื้นที่มีสระน้ำทั้งหมด 4 สระ คลองไส้ไก่เป็นระยะ เมตร ระบบสถานีสูบน้ำพลังไฟฟ้า 1 จุด เจาะน้ำบาดาล 1 จุดที่ความลึก 180 เมตร เป็นการจัดการน้ำในพื้นที่ให้เพียงพอต่อกิจกรรมการเกษตรตลอดทั้งปี

3.3 ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก มีการทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าวและขี้วัวและพด 1 โดยจะทำปีละ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ทำช่วงหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีประมาณเดือนธันวาคม เพื่อให้ได้ปุ๋ยหมักมาใส่ในแปลงผักและสมุนไพรช่วงหลังนา และครั้งที่ 2 จะทำในช่วงเดือนพฤษภาคม เพื่อให้ได้ปุ๋ยหมักมาใช้ในการทำนาปี

3.4 ฐานเรียนรู้โรงสีข้าว เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวมาปีแล้ว ลดความชื้น เก็บใส่กระสอบ นำมาพักไว้ที่ฐานเรียนรู้โรงสีข้าว ซึ่งมีเครื่องสีข้าวขนาดเล็ก กำลัง 4 แรงม้า เพื่อสีข้าวกล้องจากที่นาของต้นแบบ และของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านห้วยมะเกลือ

3.5 ฐานผ่านเรียนรู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ จะเป็นฐานเรียนรู้ที่มีเครื่องบรรจุแบบสูญญากาศที่ใช้บรรจุข้าวกล้องอินทรีย์แบบสูญญากาศที่ถูกละ 1 กิโลกรัม

3.6 ฐานเรียนรู้ปศุสัตว์ เกษตรกรมีการเลี้ยงวัว 7 ตัว ไก่ไข่ 30 ตัว ไก่พื้นเมือง 80 ตัว เป็ดไข่ 10 ตัว ห่าน 4 ตัว

3.7 ฐานเรียนรู้ประมง เกษตรกรเลี้ยงปลา 2 ชนิดคือ ปลานิล และปลาชิว โคนเลี้ยงใน บ่อซีเมนต์ 2 บ่อ บ่อดิน 4 บ่อ

3.8 ฐานเรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย เช่น ผักเชียงดา มะเขือพวง ฟักทอง ตะไคร้ ขมิ้น ไพล จิง ค่ะ ใบเตย มะกรูด ซึ่งเป็นทั้งพืชผักสวนครัวและสมุนไพร

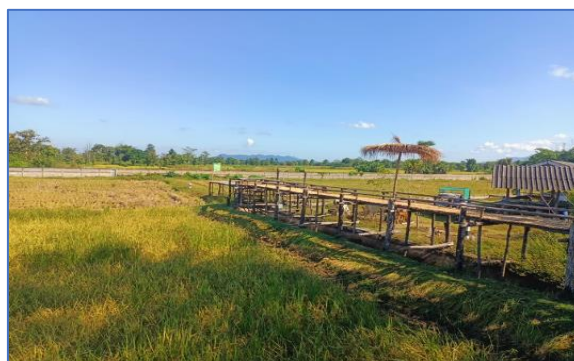
3.9 ฐานเรียนรู้เตาเผาถ่านไบโอชาร์ มีผลิตภัณฑ์จากกิจกรรมเป็นถ่านไบโอชาร์ น้ำส้มควันไม้ น้ำค้างชี้เจ้า ผ่านดุดกลิ่นแบบแพนซีที่นำผลไม้ในสวนมาทำเป็นดุดกลิ่น ตัวเตาไบโอชาร์ และเตาชีวมวล ฐานเรียนรู้การเผาถ่านไบโอชาร์ ใช้เตาไบโอชาร์ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรที่ก่อเกิดมลภาวะเป็นพิษมีกลิ่น ผุน ควันเป็นมลพิษไม่ดีต่อสุขภาพ โดยการใช้เตาเผาถ่านไบโอชาร์เพื่อนำกิ่งไม้เผาทำ ถ่านเชื้อเพลิง นำผลไม้ที่ปลิดออกเพื่อจัดการปริมาณผลในต้นอบเป็นถ่านรูปผลไม้ใช้ดุดกลิ่น ที่ เป็นการเผา ถ่านแบบไร้กลิ่น ไร้ควัน ได้ถ่านเชื้อเพลิง ถ่านดุดกลิ่น น้ำส้มควันไม้ ผงถ่านมาไว้ใช้ปรับปรุงดิน

4. หลักฐานการเรียนรู้ 3 หลักฐาน ดังนี้

4.1 หลักฐานบังคับ ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิตข้าว
- การเพิ่มผลผลิตข้าว
- มาตรฐานการผลิตข้าว
- การจัดการด้านตลาด
- การแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าว
- การจัดการโรคและแมลงศัตรูข้าว

4.2 หลักฐานบังคับ ประกอบด้วย

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน
- การเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 หลักฐานเสริม ประกอบด้วย

- อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ เช่น กิจกรรมเตาเผาถ่านไบโอชา การแปรรูปสมุนไพร
- การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- มีความรู้เรื่องการปลูกสมุนไพร และแปรรูปสมุนไพร เพื่อเพิ่มมูลค่า ได้แก่

สมุนไพรแช่เท้า สมุนไพรแช่ตัว ลูกประคบ ยานวด ยาต้ม ถุงหอม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสถานที่สำหรับ
อบสมุนไพรเพื่อสุขภาพให้บริการอีกด้วย

4.4 หลักฐานที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน 1 หลักฐาน พร้อมระบุ
วัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ มีรายละเอียดดังนี้)

หลักสูตร การผลิตข้าวอินทรีย์และการแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าวอินทรีย์อย่างครบวงจร
วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวที่ปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค
- 2) เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวที่มีคุณภาพมีมาตรฐานรับรองให้กับเกษตรกรและผู้บริโภค
- 3) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวและสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร
- 4) เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ให้ดีขึ้น

เนื้อหา

- 1) การวางแผนการผลิตข้าว
- 2) การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และการเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 3) การเตรียมพื้นที่ก่อนปลูกข้าว
- 4) วิธีการและรูปแบบการทำนาที่เหมาะสมกับครัวเรือน
- 5) การดูแลรักษาตลอดระยะการเจริญเติบโตจนถึงเก็บเกี่ยว
- 6) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
- 7) การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว และการตั้งราคาสินค้า
- 8) ช่องทางการตลาด การวางแผนการตลาด การนำเสนอต่อผู้บริโภค

เกษตรกรต้นแบบมีความรู้เรื่องการผลิตข้าวคุณภาพ สามารถแปรรูปข้าวบรรจุแพ็คเกจสุญญากาศ เพื่อเพิ่มมูลค่าและจำหน่ายในแบรนด์ของตนเอง ดังนี้

- 1) ข้าวกล้องอินทรีย์
- 2) ข้าวไรซ์เบอร์รี่
- 3) ข้าวสามัคคีตรี
- 4) ข้าวทับทิมชุมแพ
- 5) ถูย่ามลายผ้าขาวม้า สำหรับใส่ข้าว

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- 1) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ทั้งรูปภาพ สื่อตัวอย่างของจริง
- 2) การฝึกปฏิบัติจริงภายในแปลงเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเดือนสิงหาคม เป็นช่วงที่เกษตรกรต้นแบบมีการเตรียมการทำข้าวนาปีของตนเอง มีการดูแลรักษาจนถึงเดือนธันวาคม จะอยู่ในช่วงวันที่ 12 สิงหาคมถึง 5 ธันวาคมของทุกปี
- 3) สื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารประกอบการบรรยาย แผ่นพับ และโปสเตอร์องค์ความรู้ ที่จะมีการให้บริการให้กับเกษตรกรหรือประชาชนที่เข้ามาได้รับความรู้เป็นระยะ ถ้าไม่มีเอกสารหรือแผ่นพับ สามารถถ่ายรูปโปสเตอร์หรือไวนิลองค์ความรู้ ตลอดจนถึงติดตาม สอบถามกับเกษตรกรต้นแบบได้ทางโทรศัพท์ Line Facebook

5. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน อย่งไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- 1) ไม่มีการเข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ด้วยมิได้เป็นคณะกรรมการดังกล่าวในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ของจังหวัดลำปาง
- 2) มีแผนงานโครงการที่มีส่วนในการขับเคลื่อนพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตร หรือกิจกรรมด้านอาสาสมัครเกษตร
 - เป็นผู้ได้รับความไว้วางใจทั้งจากเกษตรกร อาสาสมัครเกษตร (อกษ.) สาขาต่าง ๆ และจากทางราชการ ให้เป็นผู้แทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน เป็นผู้เชื่อมประสานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเกษตรของอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ทุกสาขา รวมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ฯลฯ ให้สามารถร่วมกันพัฒนาการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งเกษตรกร และชุมชน

- ร่วม MOU การขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) มีการจัดทำแผนอย่างไบบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผน

เกษตรกรต้นแบบจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (แผน ราย ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ผ่านการประชุม คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เกษตรกรต้นแบบ (ประธานคณะกรรมการ ศพก.) ร่วมกับแปลงใหญ่ และเกษตรอำเภอ จัดประชุมเพื่อให้คณะกรรมการได้ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ การรับรองศูนย์เครือข่าย การบริหารจัดการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การสรุปผลการดำเนินงาน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยมีการจัดร่วมกับผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ ในครั้งที่ 1 ของปีงบประมาณ 2568

ภาคผนวก 3.2																
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																
อำเภอ.....แม่ทะ..... จังหวัด.....ลำปาง..... ประจำปีงบประมาณ 2568																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางดวงดาว คุริโอโต โนอาเรตี้ สิ้นค้าหลัก ข้าว																
จุดเด่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว/ลดต้นทุนการผลิตข้าว																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย			1,000				10		11							
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.							10		11							
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน							10		11							
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้							10		11							
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง นาข้าว (นาปี)	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง ลดต้นทุนการผลิตข้าวนาปี	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การใช้สารชีวภัณฑ์	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก	1	ฐาน														
ชีวภาพ																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เตาไปโตชาร์ น้ำส้มควันไม้	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การแปรรูปและบรรจุ	1	ฐาน														
ภัณฑ์ข้าว																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง ประมง (ปลา / กบ)	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง โรงสีข้าวกล้อง	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง พืชใช้น้ำน้อย (พืชผัก)	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การปลูกสัตว์ (วัว/ไก่/เป็ด)	1	ฐาน														
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้																
เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตข้าว	1	เรื่อง														
- คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ วิเคราะห์ปริมาณธาตุ NPK																
ในดิน เตรียมดิน รูปแบบการปลูกข้าว สืบสวนติดตาม																
แปลงศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)																
2.3 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพก.																
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย							10									
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย							10									
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ							10									
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง					10		11			10		14		
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงผลงาน																
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร																
3.3 Field Day																
- เตรียมการก่อนจัดงาน																
* ประชาสัมพันธ์																
* เตรียมสถานที่/วัสดุอุปกรณ์																
* เตรียมเกษตรกร																
* นิทรรศการ																
* ประสานการสนับสนุนหน่วยงานภาคี																
- ดำเนินงานจัดงาน													16			
- สรุปผล																
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน																
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำ	1	ครั้ง	2,500				28									
- สรุปผลการอบรม													1			
5. พัฒนางาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในพื้นที่

1.1.แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

1) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นางดวงดาว กุริโอโส ไนอาเรตตี้ เล่าว่าก่อนปี 2550 เกษตรกรต้นแบบได้ใช้ชีวิตอยู่ในตัวเมืองจังหวัดลำปาง เป็นผู้รักสุขภาพที่มักจะซื้อพืชผักปลอดภัยและอินทรีย์มาบริโภคเป็นประจำ แต่ต่อมาพบว่ามีปัญหาสุขภาพเมื่อมีการตรวจเลือดแล้วพบว่ามีการเค็มตกค้างอยู่ในร่างกายจึงส่งผลให้สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง จึงมีความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนตนเองและอยากที่จะทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์เพื่อให้ตนเองได้มีพืชผักอาหารที่มีคุณภาพมีความปลอดภัยสูง และตั้งเป้าว่าจะเป็นผู้ผลิตพืชผักอินทรีย์ที่จำหน่ายผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพดีให้กับผู้บริโภคต่อไป โดยริเริ่มทำนาอินทรีย์ และปลูกพืชผักสวนครัวโดยไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต

ครอบครัวของตนเองเป็นเกษตรกร มีอาชีพทำนา ใน 1 ปีจะทำนาได้ 1 ครั้ง คือ นาปี ในช่วงฤดูฝน เพราะต้องอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ น้ำฝนเท่านั้น ปีไหนฝนแล้ง เราจะได้ข้าวในปริมาณที่น้อย เพราะน้ำไม่เพียงพอ ในอดีตครอบครัวปลูกข้าวเพื่อไว้บริโภคเป็นหลัก แต่ถ้าไม่มีเงินก็ต้องขายให้กับพ่อค้าคนกลางหรือพ่อค้าเร่ที่มารับซื้อข้าวในหมู่บ้าน ซึ่งพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อข้าวนั้นเอาเปรียบเรื่องราคาเสมอ ได้เล็งเห็นว่าในส่วนของการผลิตข้าวที่มีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ ทางสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะแหล่งน้ำที่สำคัญที่สุด และการตลาดที่เสียเปรียบเป็นฝ่ายถูกกดราคา/เลือกช่องทางการตลาดด้วยตนเองไม่ได้ เมื่อได้กลับมาทำการเกษตรที่บ้านเกิดจึงมีแนวคิดที่จะนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมการเกษตรมาใช้ในการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ เพราะเชื่อว่าถ้าสามารถที่จะผลิตข้าวให้ได้ดีกว่าเดิมทั้งคุณภาพและเชิงปริมาณ และสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยตนเองได้ จะทำให้มีรายได้ที่ดีกว่าในอดีตไม่ต้องรอพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนจะสามารถพัฒนาสินค้าเกษตร (ข้าว) ของตนเองได้หลายรูปแบบเป็นผลดีต่อตนเองและชุมชน ภายใต้แนวคิดการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ของในหลวงรัชกาลที่ 9

ในปี 2559 นางดวงดาว กุริโอโส ไนอาเรตตี้ ได้วิเคราะห์ตนเอง พื้นที่ สินค้า ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่จะพัฒนาการผลิตข้าวร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ พบว่าพื้นที่ของตนเองเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S2) แต่ประสบปัญหา คือ การผลิตข้าวยังไม่มีคุณภาพ การใช้ปัจจัยการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ย, สารเคมีแพง โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง ได้กำไรน้อย จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในประเด็นการลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

1) ลดต้นทุนการผลิตข้าว เริ่มต้นที่ 400 บาท/ไร่ และใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรมาช่วยในการลดต้นทุนการผลิตข้าวเช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันโรคและแมลงศัตรูข้าว ปุ๋ยสั่งตัดตามค่าวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด การใช้แหนแดง การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นต้น

2) การเพิ่มมูลค่าข้าวด้วยการแปรรูปผลผลิตข้าว/การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความแตกต่างและเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภคที่พร้อมจะจ่ายเพื่อสินค้าที่ดีมีมาตรฐาน ปรับเปลี่ยนฐานลูกค้าจากการข้าวข้าวเปลือกทั่วไปให้พ่อค้าคนกลาง เป็นลูกค้าผู้บริโภคสายรักสุขภาพตามกระแสนิยมทางการบริโภค สินค้าเกษตรปลอดภัย/สินค้าเกษตรอินทรีย์ คือ การทำข้าวกล้องบรรจุถุงแบบสุญญากาศในขนาด 1 กิโลกรัม การเลือกปลูกพันธุ์ข้าวที่ผู้บริโภคต้องการ คือ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ข้าวมะลิแดง เป็นต้น แล้วนำผลผลิตข้าวเปลือกมาสีเป็นข้าวกล้อง เรียนรู้ฝึกอบรมการแปรรูปเป็นโจ๊ก ชา ฯลฯ

3) การทำบัญชีต้นทุนอาชีพ เพื่อวิเคราะห์ตนเอง สถานการณ์การผลิตหาจุดที่คุ้มทุน รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง เพื่อแก้ไขในปัญหาต่างๆต่อไปได้

4) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เนื่องจากมีพื้นที่ของบริเวณศูนย์ฯ ที่กว้างกว่า 15 ไร่ จึงแบ่งพื้นที่ทำนา เลี้ยงสัตว์ ประมง ปลูกพืชอื่นๆ (พืชผัก ไม้ผล) ที่สามารถสร้างรายได้หมุนเวียนตลอดปี รายวัน รายเดือน รายปี ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมเอื้อประโยชน์ต่อกันและกันได้ เช่น นำเศษวัสดุทางการเกษตร ไปทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ เพื่อใช้ในการผลิตพืชลดการใช้สารเคมี การเลี้ยงจิ้งหรีดเพิ่มรายได้

2) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ และการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาของเกษตรกรที่ทำงานแบบใช้สารเคมีมากเกินไปส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค จึงปรับเปลี่ยนจากนาข้าวแบบทั่วไปสู่เป็นนาข้าวอินทรีย์ ที่มีมาตรฐานรับรองการผลิต คือ Organic Thailand หรือเกษตรอินทรีย์ จากกรมการข้าว

- ปัญหาข้าวเปลือกราคาถูก เพราะเพิงพากลไกของพ่อค้าคนกลาง ไม่สามารถกำหนดราคาด้วยตนเองได้ ราคาข้าวถูกมาก ต่ำกว่า 10 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งไม่สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่และปริมาณผลผลิตข้าวต่อไร่ จึงได้ทำกิจกรรมเพิ่มมูลค่าข้าวเปลือกอินทรีย์ เป็นข้าวกล้องเพื่อสุขภาพแพ็คเกจบรรจุถุงแบบสุญญากาศ จำหน่ายที่ราคากิโลกรัมละ 90 ถึง 120 บาท

- ปัญหาต้นทุนการผลิตข้าวแบบทั่วไปมีต้นทุนการผลิตสูง แต่ปริมาณผลผลิตต่ำ จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็นการทำนาแบบอินทรีย์ที่มีต้นทุนการผลิตลดลง เมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตต่อไร่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนมากกว่า

1.2 รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ และนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรที่ได้นำมาปรับใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

1) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง

แปลงเรียนรู้ การทำนาข้าวอินทรีย์

การแก้ไขปัญหาเรื่องดินและแหล่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง

จากในอดีตเมื่อปี 2550 เกษตรกรได้ซื้อที่ดินผืนนี้ขนาดพื้นที่ 15 ไร่ แต่เดิมที่ดินผืนนี้เป็นที่รกร้าง มีสภาพดินที่ไม่ดี เกษตรกรได้แบ่งจัดสรรพื้นที่สร้างบ้าน แบ่งพื้นที่ทำนา ขุดสระ ถมที่ทำแปลงพืชอื่นๆ ด้วยความตั้งใจที่จะทำนาอินทรีย์ด้วยตนเองให้ได้ ปี 2551 เกษตรกรต้นแบบจึงได้ทดลองปลูกข้าวในปีแรก ได้ผลผลิตน้อย พบสาเหตุจากดินมีลักษณะที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ จึงได้ศึกษาหาความรู้และมีความตั้งใจจะปรับปรุงสภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อให้ทำนาข้าวได้ผลผลิตที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพที่ดีขึ้น ปี 2552 ได้เข้ารับบริการกับสถานีพัฒนาที่ดินลำปาง เพื่อขอคำแนะนำในการพลิกฟื้นผืนดินที่รกร้างและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ที่ดีขึ้นและสามารถทำนาอินทรีย์ได้ผลผลิตที่ดีกว่าครั้งที่ผ่านๆ มา โดยเจ้าหน้าที่ของสถานีพัฒนาที่ดินลำปางได้ให้คำแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชปุ๋ยสด คือปอเทือง แล้วไถกลบเมื่ออายุได้ 45 วันหรือเมื่อปอเทืองออกดอกร้อยละ 70 ของพื้นที่ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและปริมาณไนโตรเจนในดิน ให้คำแนะนำในการทำปุ๋ยหมักด้วยสารเร่งซุปเปอร์พด 1 เพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดินและปรับปรุงโครงสร้างดิน รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในดินเพื่อการจัดการพื้นที่ให้เหมาะสมตามหลักวิชาการ การปรับค่าความเป็นกรดต่างหรือค่า PH ของดินโดยใช้ปูนขาวหรือแรโดโลไมท์ในปริมาณที่เหมาะสม แต่เนื่องด้วยเกษตรกรต้นแบบตั้งใจที่จะทำนาข้าวอินทรีย์ จึงมิได้ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน แต่มุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด การปรับค่าความเป็นกรดเป็นด่าง และการใช้ปุ๋ยคอกมูลสัตว์ และมีเป้าหมายในการพัฒนาระบบน้ำและแหล่งน้ำเพื่อให้การเจริญเติบโตของต้นข้าวเป็นไปอย่างปกติ และไม่ขาดน้ำในช่วงเวลาสำคัญ เพราะพื้นที่ตำบลหัวเสือเป็นพื้นที่นาอาศัยน้ำฝนจึงทำนาปีได้เพียงปีละ 1 ครั้ง จึงได้ทำการขุดสระในพื้นที่จำนวน 1 บ่อ เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองให้กับนาข้าว และแต่สระน้ำนี้ไม่สามารถรักษาระดับน้ำได้ตลอดปี จึงขุดสระน้ำเพิ่มอีก 1 บ่อ เพื่อเพิ่มเป็นแหล่งน้ำในพืชอื่นในช่วงฤดูแล้ง ในปี 2553 ซึ่งเมื่อเกษตรกรได้นำความรู้ตามหลักวิชาการตามคำแนะนำของสถานีพัฒนาที่ดินลำปางมาปฏิบัติในพื้นที่ส่งผลให้การทำนา การเจริญเติบโตของต้นข้าวและผลผลิตข้าวมีภาพรวมที่ดีขึ้น และในปี 2554 การทำนาปีแบบนาอินทรีย์ได้ผลผลิตที่ดีมากขึ้นตามลำดับ และเกษตรกรเริ่มนำผลผลิตข้าวเปลือกมาสีเป็นข้าวกล้องแบ่งใส่ถุงขายเป็นกิโลกรัมในราคา 40 - 50 บาท และในปี 2557 ได้บรรจุข้าวกล้องแบบถุงสุญญากาศปริมาณขนาด 1 กิโลกรัมจำหน่ายที่ราคา 100 - 120 บาท

ฐานเรียนรู้

1) ฐานเรียนรู้การใช้สารชีวภัณฑ์ แก้ไขปัญหาเรื่องศัตรูพืชในนาข้าวและช่วยลดต้นทุนการผลิต เป็นฐานเรียนรู้ที่ได้นำความรู้ด้านสารชีวภัณฑ์จากกรมส่งเสริมการเกษตรมาปรับใช้ในพื้นที่ เพราะเกษตรกรทำนาอินทรีย์จึงไม่ใช้สารเคมีในการควบคุมป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชในทุกปี ประมาณเดือนกรกฎาคมเกษตรกรจะดำเนินการทำการผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์สำหรับใช้ในนาข้าวของตนเอง และถ่ายทอดให้กับอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน เกษตรกรที่สนใจ มาร่วมทำและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้สารชีวภัณฑ์ โดยสารที่มักจะทำเป็นประจำ คือ เชื้อราไตรโคเดอร์มา สำหรับป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า และโรคที่เกิดจากเชื้อสาเหตุจากเชื้อรา ส่วนแมลงภายในพื้นที่พบแมลงเข้ารวงไม่มากนักจึงจัดการด้วยวิธีคนคือครบแล้วเก็บกำกับทิ้ง และการดูแลรักษาบริเวณพื้นที่รอบๆให้โล่ง โปร่ง สะอาด ไม่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของแมลง

2) ฐานเรียนรู้การจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาน้ำไม่เพียงพอ พื้นที่ของเกษตรกรมีปัญหาเดิมที่ทำหายนการแก้ไข คือ ในพื้นที่ ศพก. นี้ไม่มีแหล่งน้ำโดยธรรมชาติ เช่น ห้วย คลอง หรือแหล่งเก็บน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อ่างเก็บน้ำ เป็นพื้นที่ที่อาศัยน้ำจากน้ำฝนในช่วงฤดูฝนเป็นหลัก เกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ริเริ่มแก้ปัญหาในพื้นที่ของตน ทั้งชุดสระน้ำ โดยเริ่มขุดจาก 1 บ่อ จนในปัจจุบันมีทั้งหมด 4 บ่อ โดยศาสตร์ที่ขุดขึ้นมานี้เป็นสระดินที่สามารถเก็บน้ำได้เพียงระยะเวลา ในปี 2559 ได้เข้าร่วมกับโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ แล้วทางชลประทานลำปาง ได้ดำเนินการจัดทำสถานีสูบน้ำพลังไฟฟ้าและคลองส่งน้ำมีส่วนผ่านเข้ามาในพื้นที่ของ ศพก. และบริเวณการเกษตรโดยรอบสามารถใช้ประโยชน์ได้ร่วมกัน พื้นที่รับน้ำประมาณ ไร่ เกษตรกรผู้ใช้น้ำร่วมกัน ครั้วเรือน

3) ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ แก้ไขปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และช่วยลดต้นทุนการผลิต ฐานเรียนรู้แห่งนี้มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูงจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินอย่างยั่งยืน และช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตที่เกิดจากการพึ่งพาสารเคมีได้อย่างเป็นรูปธรรม การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เพื่อดินสมบูรณ์ ลดต้นทุนการผลิต มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพคุณภาพสูงจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินอย่างยั่งยืน และช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตที่เกิดจากการพึ่งพาสารเคมีได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื้อหา ความสำคัญของดิน โครงสร้างดิน อินทรีย์วัตถุในดิน จุลินทรีย์ดิน ค่า pH และความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของพืช

ปุ๋ยหมัก ชนิดของวัสดุที่ใช้ หลักการย่อยสลาย ประโยชน์ของปุ๋ยหมักต่อดินและพืช น้ำหมักชีวภาพ จุลินทรีย์ในน้ำหมัก ประโยชน์ของน้ำหมักชีวภาพต่อพืช สัตว์ และดิน ข้อควรระวังในการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การเก็บรักษา อัตราส่วนการใช้ที่เหมาะสม

4) ฐานเรียนรู้โรงสีข้าว แก้ไขปัญหาด้านทุนการผลิต การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มให้ข้าวเปลือก โรงสีข้าวขนาดเล็กเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ที่ต้องการเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยการสีข้าวกลั่นเอง ฐานเรียนรู้จะช่วยให้เกษตรกรรายอื่น ๆ ได้เรียนรู้และ

นำไปปรับใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความยั่งยืนในภาคการเกษตร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคนิคในการสีข้าวกล้องคุณภาพดีแก่เกษตรกรผู้สนใจ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรให้สามารถแปรรูป ข้าวเปลือกอินทรีย์เป็นข้าวกล้อง เพื่อจำหน่ายในราคาสูงขึ้น และเพื่อช่วยให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ลดการพึ่งพิงโรงสีภายนอก มีหลักวิชาการในเรื่อง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว คุณประโยชน์ทาง โภชนาการ ชนิดของข้าวกล้องพันธุ์ต่างๆ เช่น หอมมะลิ, ข้าวไรซ์เบอร์รี่ หลักการทำงานของโรงสีข้าว ขนาดเล็ก ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพข้าวกล้อง ความชื้นข้าวเปลือกการบรรจุภัณฑ์และการเก็บรักษาข้าว กล้อง เทคนิคการยืดอายุ และวัสดุบรรจุภัณฑ์ช่องทางการตลาดและการสร้างแบรนด์

5) ฐานเรียนรู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์และการจำหน่าย แก้ไขปัญหาข้าวเปลือกราคา ถูก ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง เป็นผู้กำหนดราคาเอง และแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า มุ่งเน้นการต่อยอดจากข้าว กล้องอินทรีย์ที่ได้จากการสี เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาช่องทางการจำหน่ายที่ หลากหลาย เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตแปรรูปข้าวอินทรีย์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูงขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านการแปรรูปและการตลาด ให้แก่เกษตรกร เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์แปรรูปที่น่าสนใจและขยายฐานผู้บริโภค และเพื่อพัฒนาช่องทางการ จำหน่ายแนะนำและเชื่อมโยงเกษตรกรกับช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ เนื้อหาเชิงวิชาการ คุณสมบัติของข้าวอินทรีย์สำหรับการแปรรูป การเลือกชนิดข้าว ประเภทของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว อินทรีย์ เช่น ผลิตภัณฑ์ข้าวพร้อมบริโภค ข้าวกล้องงอก ข้าวกล้องอบกรอบ ข้าวกล้องปรุงรส ผลิตภัณฑ์จาก แป้งข้าว เครื่องดื่มจากข้าว การคำนวณต้นทุนการผลิตและการตั้งราคา: การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน, กำไร และ การขออนุญาตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ออ.

6) ฐานเรียนรู้สุสัตว์ (วัวเนื้อ, ไก่ไข่, ไก่พื้นเมือง, เป็ดไข่, ห่าน) ทำเกษตรกรแบบ ผสมผสาน ทำหลายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างรายได้ รายวัน รายเดือน และรายปี ข้อมูลฐานเรียนรู้สุสัตว์ สำหรับเกษตรกร (วัวเนื้อ, ไก่ไข่, ไก่พื้นเมือง, เป็ดไข่, ห่าน) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ เลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด โดยเน้นการสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการฟาร์มอย่างยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างรายได้ที่มั่นคง มีวัตถุประสงค์ของฐานเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้ความรู้และเทคนิคการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบยั่งยืน เน้นการจัดการฟาร์มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเพื่อส่งเสริมอาชีพและ รายได้รายวัน รายเดือน และรายปี ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ หลักการเลือกสายพันธุ์ การ จัดการโรงเรือน สุขอนามัยในฟาร์ม ชนิดของอาหาร และการป้องกันโรค โรคที่พบบ่อย การจัดการของเสีย จากฟาร์ม การทำปุ๋ยหมัก

7) ฐานเรียนรู้ประมง ทำเกษตรกรแบบผสมผสาน ทำหลายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างรายได้ รายวัน รายเดือน และรายปี ฐานเรียนรู้ประมงแห่งนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์สำหรับเกษตรกรผู้สนใจการเลี้ยงปลานิลและปลาชิว โดยเน้นการใช้บ่อซีเมนต์และบ่อดิน ซึ่ง เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับเกษตรกรรายย่อยและสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง เพื่อถ่ายทอดความรู้และ ทักษะในการเลี้ยงปลานิลและปลาชิวอย่างถูกวิธี ตั้งแต่การเตรียมบ่อ การจัดการน้ำ การให้อาหาร การ

ป้องกันโรค และการจับจำหน่าย เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงปลาได้อย่างมีคุณภาพและได้ผลผลิตสูงขึ้น เพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน แนะนำวิธีการเลี้ยงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื้อหาการเรียนรู้ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปลานิลและปลาชิว การเลือกพื้นที่และชนิดของบ่อ ข้อดีข้อเสียของบ่อซีเมนต์และบ่อดิน คุณภาพน้ำและการจัดการ อาหารปลาและการให้อาหาร การตลาด และการจำหน่าย

8) ฐานเรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย ทำเกษตรกรแบบผสมผสาน ทำหลายกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างรายได้ รายวัน รายเดือน และรายปี แก้ปัญหาปริมาณน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง จัดการพื้นที่ให้เหมาะสมกับการปลูกพืช การปลูกพืชใช้น้ำน้อย (ผักสวนครัวและสมุนไพร) เพื่อความยั่งยืนในครัวเรือน ในสถานการณ์ที่ทรัพยากรน้ำมีจำกัด การเลือกปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยและมีประโยชน์หลากหลาย ทั้งด้านอาหารและยาสมุนไพร เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางอาหารและสุขภาพอย่างยั่งยืนในระดับครัวเรือนและชุมชน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่เป็นทั้งผักสวนครัวและสมุนไพร เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อบริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่าย และเพิ่มความหลากหลายทางอาหาร ชี้ให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของพืชสมุนไพรในชีวิตประจำวัน เทคนิคการปลูกและการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สร้างรายได้เสริมสามารถต่อยอดสู่การแปรรูปสร้างรายได้ เนื้อหาความสำคัญของการปลูกพืชใช้น้ำน้อย สถานการณ์น้ำ ประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจครัวเรือน พืชเป้าหมาย (คุณประโยชน์และการนำไปใช้) เช่น ผักเชียงดา มะเขือพวง ฟักทอง ตะไคร้ ขมิ้น ไพล ชিং ใบเตย มะกรูด เป็นต้น การเตรียมดินและวัสดุปลูกสำหรับพืชใช้น้ำน้อย ระบบการให้น้ำแบบประหยัด การคลุมดินเพื่อรักษาความชื้น การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยวและการแปรรูปเบื้องต้น เพื่อการยืดอายุผลผลิต เช่น การทำแห้ง การทำชาสมุนไพร เป็นต้น

9) ฐานเรียนรู้เตาเผาถ่านไบโอชาร์ แก้ไขปัญหาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ลดมลพิษทางอากาศ เพิ่มมูลค่าให้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ข้อมูลฐานเรียนรู้เตาเผาถ่านไบโอชาร์และผลิตภัณฑ์จากเตาไบโอชาร์เป็นแหล่งเรียนรู้ครบวงจรเกี่ยวกับการผลิตถ่านไบโอชาร์และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้ความรู้และทักษะในการสร้างและใช้งานเตาเผาถ่านไบโอชาร์ เตาชีวมวลรวมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง สนับสนุนการใช้ถ่านไบโอชาร์ในการปรับปรุงดิน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ สร้างรายได้เสริม เป็นแนวทางให้เกษตรกรและชุมชนสามารถสร้างรายได้จากการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และลดการเผาในที่โล่ง เนื้อหา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับถ่านไบโอชาร์ ประโยชน์ในการปรับปรุงดิน การใช้งานในด้านอื่น ๆ หลักการผลิตถ่านไบโอชาร์ ผลิตภัณฑ์พลอยได้ เช่น น้ำส้มควันไม้ น้ำดำขี้เถ้า เป็นต้น การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากถ่าน เช่น ถ่านแผ่นซีจากผลไม้

10) ฐานเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพร ทำเกษตรกรแบบผสมผสาน ทำหลายกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างรายได้ เพิ่มมูลค่าให้กับสมุนไพรฐานเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะในการนำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่าและสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนและผู้สนใจทั่วไป มีวัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญา สืบสานและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพรไทยในการดูแลสุขภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนาสมุนไพรจากวัตถุดิบธรรมชาติให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักจากการแปรรูปสมุนไพร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติเพื่อสุขภาพที่ดี สร้างเครือข่าย เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้สนใจ เนื้อหาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสมุนไพร ประเภทของสมุนไพร สรรพคุณทางยาหลักการแปรรูปสมุนไพร การเตรียมวัตถุดิบ (การเก็บ การทำความสะอาด การอบแห้ง) หลักการสกัดสารสำคัญ ความปลอดภัยในการใช้สมุนไพร ข้อควรระวัง ผลข้างเคียง การแพ้ การตลาดและการสร้างแบรนด์

2) อธิบายขั้นตอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน การผลิตข้าวอินทรีย์ (ข้าวอินทรีย์)

“ การผลิตข้าวอินทรีย์ เป็นการสืบสานอาชีพเกษตรกรรมของบรรพบุรุษ และการรู้จักต่อยอดผลิตภัณฑ์เป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน”

การผลิตข้าวอินทรีย์ เป็นระบบการผลิตข้าวที่ไม่ใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกชนิด เช่น ปุ๋ยเคมี สารควบคุมการเจริญเติบโต สารควบคุมและกำจัดวัชพืช สารป้องกันกำจัดโรคแมลงและสัตว์ศัตรูข้าว ตลอดจนสารเคมีที่ใช้รมเพื่อป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าวในโรงเก็บ ทำให้ได้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพสูงและปลอดภัยจากสารพิษ และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เน้นเรื่องของธรรมชาติเป็นสำคัญ ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ การรักษาสมดุลธรรมชาติและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ดังนี้

- ปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด : ในพื้นที่นาที่มีการปลูกปอเทือง 45 วันแล้วไถกลบก่อนปลูกข้าว การใช้แผนผังในระหว่างการทำนา เป็นพืชปุ๋ยสดเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและธาตุไนโตรเจนในนาข้าว

- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในไร่นา : มีการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตรและมูลสัตว์ (ขี้วัวที่เลี้ยงไว้)

- การควบคุมโรค แมลง และศัตรูศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสานที่ไม่ใช้สารเคมี : การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลง การตัดหญ้าในบริเวณแปลงปลูกให้โล่งอยู่เสมอ ลดการหลบซ่อนของเชื้อโรคและแมลง
- การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม มีความต้านทานโดยธรรมชาติ : เก็บเมล็ดพันธุ์เอง เลือกใช้พันธุ์ข้าวจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้
- การจัดการดินและน้ำ ให้เหมาะสมกับความต้องการของต้นข้าว : ก่อนการปลูกมีการไถเตรียมดินที่ดี ไถพรวนดิน 2 ครั้ง ตากดินเพื่อฆ่าเชื้อโรคในดินและไถแมลงก่อนลงปลูกข้าว และหลังการเก็บเกี่ยวมีการไถกลบตอซัง
- วิธีการปลูก คือ แบบปักดำ ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับการผลิตข้าวอินทรีย์ เพราะการเตรียมดิน ทำเทือก การควบคุมระดับน้ำในนาจะช่วยลดปริมาณวัชพืชได้และการปลูกกล้าข้าวลงดินจะช่วยให้ข้าวสามารถแข่งขันกับวัชพืชได้ ต้นกล้าที่ใช้ปักดำควรมีอายุประมาณ 30 วัน เลือกต้นกล้าที่เจริญเติบโตแข็งแรงดี ปราศจากโรคและแมลงทำลาย ปลูกในระยะ 20 X 20 ซม. ไม่เกิน 25 X 25 ซม.
- เพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้ดี มีความสมบูรณ์แข็งแรงตามธรรมชาติ การจัดการสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค แมลงและศัตรูศัตรูข้าว เป็นต้น การปฏิบัติเช่นนี้ก็สามารถทำให้ต้นข้าวที่ปลูกให้ผลผลิตสูงในระดับที่น่าพอใจ
- เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะพลับพลึง ซึ่งเป็นระยะสุกแก่ที่เหมาะสมตามชนิดและพันธุ์ข้าว เมล็ดข้าวมีคุณภาพดี เก็บเกี่ยวข้าวหลังจากออกดอก ประมาณ 28-30 วัน สังเกตจากเมล็ดในรวงข้าวสุกแก่เมล็ดเปลี่ยนเป็นสีฟาง มีวิธีการเก็บเกี่ยว 2 วิธี คือ 1) การเกี่ยวโดยใช้เคียว ต้องตากฟ่อนข้าวในนาประมาณ 2-3 แดด แล้วจึงรวมกอง ทำการนวดต่อไป 2) การเกี่ยวข้าวโดยใช้รถเกี่ยวนวด เมล็ดข้าวยังมีความชื้นสูง ต้องตากบนลาน ในสภาพที่แดดจัดเป็นเวลา 1-2 วัน พลิกกลับเมล็ดข้าววันละ 3-4 ครั้ง ให้ความชื้นเหลือ 14 เปอร์เซ็นต์ หรือต่ำกว่า เพื่อให้เหมาะสมต่อการเก็บรักษา และทำให้มีคุณภาพการสีดี
- การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกจากนาข้าวแล้ว ได้ทำการลดความชื้นข้าวเปลือกด้วยการตากข้าวอย่างถูกวิธี เก็บใส่กระสอบปิดสนิท ขนไปเก็บไว้ในยุ้ง/ห้องเก็บผลผลิตที่แห้ง สะอาด เป็นสัดส่วน แยกตามชนิดและพันธุ์ข้าว โดยไม่มีการใช้สารเคมีในการรม/รักษาสภาพข้าวเปลือก
- การแปรรูปเพื่อจำหน่าย ในศูนย์ฯมีโรงสีและเครื่องสีข้าว เครื่องบรรจุข้าวแบบสุญญากาศ ของตนเอง สามารถที่จะสีตามความต้องการบริโภค/การจำหน่ายในแต่ละครั้งได้ จะได้ข้าวกล้อง/ข้าวสารที่สด สะอาด และใหม่เสมอ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตข้าวได้ในราคาที่สูงกว่าการขายข้าวเปลือกทั่วไป เกษตรกรกำหนดราคาเองได้ ปรับเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้ และยังสามารถรักษาคุณค่าทางอาหารของข้าวได้ดีด้วยการบรรจุภัณฑ์แบบสุญญากาศ นอกจากนี้เกษตรกรยังมีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวเพื่อให้ลูกค้าได้เลือกได้ตามความต้องการอีกหลายแบบ เช่น โจ๊กข้าวแบบขง ชาข้าวไรซ์เบอร์รี่ เป็นต้น

3) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด

เกษตรกรต้นแบบ เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนทานต่อโรคประจำในพื้นที่ มีประโยชน์สูง มีมูลค่าในด้านราคาการตลาด เป็นที่สนใจของลูกค้าที่กำลังซื้อบริโภค คือ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Riceberry) เป็นข้าวเจ้าที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทยและทั่วโลก เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการสูงและมีประโยชน์ต่อสุขภาพอย่างหลากหลาย ข้าวไรซ์เบอร์รี่เป็นผลงานการวิจัยและพัฒนาของศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยเป็นการผสมข้ามพันธุ์ระหว่าง พันธุ์พ่อ: ข้าวเจ้าหอมนิล (มีสีม่วงเข้มและสารต้านอนุมูลอิสระสูง) กับ พันธุ์แม่: ข้าวขาวดอกมะลิ 105 (มีกลิ่นหอมและรสชาติดี) การพัฒนาเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวมเอาคุณสมบัติเด่นของทั้งสองพันธุ์เข้าด้วยกัน ทำให้ได้ข้าวที่มีทั้งคุณประโยชน์ทางโภชนาการและรสชาติที่ถูกปาก ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ได้รับการจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ และ เครื่องหมายการค้า อย่างถูกต้อง แม้จะไม่ได้ปรากฏในรายชื่อประกาศรับรอง "พันธุ์ข้าว" ทั่วไปของกรมการข้าวในลักษณะเดียวกับข้าวพันธุ์ กข. แต่ก็เป็นพันธุ์ที่ได้รับการยอมรับและส่งเสริมในแง่ของข้าวสุขภาพและเกษตรอินทรีย์ โดยหน่วยงานวิชาการหลักของประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ กรมวิชาการเกษตร รวมถึงเป็นที่นิยมของตลาดอย่างสูง

ลักษณะเด่นของข้าวไรซ์เบอร์รี่

- สีม่วงเข้ม: มีสีม่วงเข้มคล้ายกับลูกเบอร์รี่ ซึ่งเป็นผลมาจากสารแอนโทไซยานิน (Anthocyanin)
- เมล็ดเรียวยาว: ลักษณะเมล็ดเรียวยาว ผิวมันวาว
- กลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์: มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว
- รสชาติอร่อย: เมื่อหุงสุกแล้วจะได้ข้าวที่มีรสชาติหอมมัน เนื้อสัมผัสเหนียวนุ่ม

- อายุเก็บเกี่ยว: ประมาณ 130 วัน
- ความสูง: ต้นข้าวสูงประมาณ 106 ซม.
- การปลูก: สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี และเหมาะกับการปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ เนื่องจาก

เป็นที่ต้องการของตลาดและจำหน่ายได้ในราคาสูง

คุณค่าทางโภชนาการและสรรพคุณ

ข้าวไรซ์เบอร์รี่อุดมไปด้วยสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายหลายชนิด ซึ่งมีส่วนช่วยในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรคต่าง ๆ สารต้านอนุมูลอิสระสูงช่วยลดความเสี่ยงของโรคมะเร็ง โรคหัวใจ และเบาหวาน มีแกมมาโอไรซานอลพบมากในรำข้าวช่วยลดคอเลสเตอรอล เบต้าแคโรทีนช่วยบำรุงสายตาและผิวพรรณ มีวิตามินอีช่วยชะลอความเสื่อมของเซลล์ มีโพลีฟีนอลและแทนนินมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ มีใยอาหารสูงช่วยในระบบขับถ่ายทำให้ท้องไม่ผูก ลดการดูดซึมน้ำตาลและไขมัน ช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและคอเลสเตอรอล เหมาะสำหรับผู้ป่วยเบาหวานและผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนัก มีแร่ธาตุและวิตามินสำคัญ เหล็ก สังกะสี โอมิگا 3 โฟเลต มีค่าดัชนีน้ำตาลต่ำถึงปานกลางเมื่อบริโภคแล้ว ร่างกายจะย่อยเป็นน้ำตาลได้ช้ากว่าข้าวขาวทั่วไป ทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดขึ้นช้าลง อิ่มนานขึ้น และลดการกินจุบจิบ

การปลูกและการดูแล

การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบเกษตรอินทรีย์เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของตลาด มีแนวทางการดูแลเบื้องต้น ดังนี้

- การเตรียมดิน ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ อาจใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมัก
- การเตรียมกล้า เพาะกล้าในถาดเพาะหรือแปลงเพาะที่เตรียมไว้ การปักดำ/โยนกกล้า: เมื่อต้นกล้ามีอายุที่เหมาะสม (ประมาณ 15 วัน) ก็นำไปปักดำหรือโยนกกล้าในแปลงนา
- การจัดการน้ำ ควรควบคุมระดับน้ำในนาให้เหมาะสม โดยเฉพาะช่วง 7 วันแรกหลังปักดำ และรักษาระดับน้ำที่ 15-20 ซม. เมื่อข้าวเริ่มแตกกอ
- การป้องกันศัตรูพืชและโรค ข้าวไรซ์เบอร์รี่ค่อนข้างต้านทานโรคไหม้ แต่ไม่ต้านทานโรคหาลาว

- การบำรุงรักษา ควรมีการให้ปุ๋ยอินทรีย์หรือน้ำหมักชีวภาพอย่างสม่ำเสมอ

การนำไปใช้ประโยชน์

ข้าวไรซ์เบอร์รี่สามารถนำไปบริโภคได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งหุงรับประทาน แปรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น แป้งข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวเกรียบ ขนมปัง หรือใช้เป็นส่วนผสมในอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

2. ผลสำเร็จและ ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อ ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพ การพิเศษ ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต ในรายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก. ของท่าน

2.1. สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

- 1) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๗ ชนิด ประกอบด้วย
 - 1.1) ข้าวอินทรีย์ พื้นที่ปลูกจำนวน 5 ไร่
 - 1.2) พืชผักสวนครัวหมุนเวียนตามฤดูกาล คื่นที่ปลูกจำนวน 0.5 ไร่
 - 1.3) ผักเชียงดา จำนวน ๓ ต้น คิดเป็นพื้นที่ปลูกจำนวน 0.5 ไร่
 - 1.4) พืชสมุนไพรหลายชนิด พื้นที่ปลูกจำนวน 0.5 ไร่
 - 1.5) ไม้ผล เช่น มะม่วง กล้วย มะละกอ มะพร้าว จำนวน 50 ต้น
- 2) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 2 ชนิด ประกอบด้วย
 - 2.1) ปลานิล จำนวน 200 ตัว/บ่อ
 - 2.2) ปลาชิว จำนวน 400 ตัว/บ่อ
 - 2.3) ปลาตะเพียน จำนวน 200 ตัว/บ่อ
- 3) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 4 ชนิด ประกอบด้วย
 - 3.1) ไก่ไข่ จำนวน 30 ตัว
 - 3.2) ไก่พื้นเมือง จำนวน 80 ตัว
 - 3.3) เป็ดไข่ จำนวน 10 ตัว

3.4) ห่าน จำนวน 4 ตัว แบ่งเป็นห่านตัวผู้ 2 ตัว และห่านตัวเมีย 2 ตัว เลี้ยงไว้เฝ้าสวนและขายลูกห่าน

4) สินค้าเกษตรด้านอื่นๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 4 ชนิด ประกอบด้วย

4.1) ผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปสมุนไพร คือ ลูกประคบ สมุนไพรอบตัว สมุนไพรสปาแช่มือแช่เท้า ยานวด ยาต้ม ยาหม่อง

4.2) ผลิตภัณฑ์จากเตาเผาถ่านไบโอชา คือ ทานเชื้อเพลิงไบโอชาร์ เตาไบโอชาร์ เตาซีมวอล น้ำด่างน้ำส้มควันไม้

4.3) ไม้เกาหลังจากไม้ไผ่

4.4) ปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชีวูว ชีไก่ขี้เป็ด และสารเร่งซูเปอร์ พด 1

4.5) น้ำหมักชีวภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือผลผลิตที่ตกเกรด เช่น น้ำหมักจากเศษพืชผัก กับงานเร่งซูเปอร์พด 2 น้ำหมักสมุนไพรจากสารเร่งซูเปอร์พด 6

2.2 ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ ให้ระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก

1) สินค้า ข้าวอินทรีย์ พื้นที่ 5 ไร่ มีต้นทุนการผลิต รวม 22,750 บาท มีรายละเอียด ดังนี้

รายการ	รายละเอียดกิจกรรม	ต้นทุน (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
1. ค่าเตรียมดิน	ไถ/บ่ม/คราดปรับหน้าดิน	1,200	ขึ้นอยู่กับจำนวนรอบ, ชนิดของเครื่องจักรที่ใช้ และสภาพดิน
2. ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	เมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์	0	เกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์เอง
3. ค่าปุ๋ยและบำรุงดิน	ปุ๋ยอินทรีย์, ปุ๋ยหมัก, น้ำหมักชีวภาพ	300	หากทำเอง ต้นทุนต่ำมาก (เน้นค่าวัสดุบางส่วน)
4. ค่าจัดการศัตรูพืชและโรค	กำจัดวัชพืช (ถอน, คราด), น้ำหมักไล่แมลง, ชีวภัณฑ์	300	หากเน้นใช้แรงงานคน/ทำเอง: ต้นทุนต่ำกว่า
5. ค่าจัดการน้ำ	ค่าสูบน้ำ (ค่าน้ำมัน/ไฟฟ้า)	250	ขึ้นอยู่กับความถี่, ระยะเวลาสูบ และแหล่งน้ำ
6. ค่าแรงงาน (ถ้าจ้าง)	ปักดำ/โยนกล้า, ดูแล/ถอนหญ้า, เกี่ยวข้าว	2,000	ค่าปักดำ/โยน: 500-1,000 บาท
			ค่าดูแล/ถอนหญ้า: 500-1,000 บาท
			ค่าเกี่ยวข้าว: 600-800 บาท
7. ค่าจัดการหลังเก็บเกี่ยว	ตากข้าว, สีข้าว, บรรจุภัณฑ์	500	ถ้ามีลานตาก/โรงสีขนาดเล็กเอง: ประหยัด
รวมต้นทุนโดยประมาณต่อ 1 ไร่		4,550	

ผลผลิตเฉลี่ยข้าวเปลือก 450 - 500 กิโลกรัมต่อไร่

พื้นที่ 5 ไร่ จะได้ผลผลิตรวม ประมาณ 2,250 - 2,500 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือก คือ 9 - 10 บาท ต่อ กิโลกรัม

เมื่อสีเป็นข้าวกล้อง เปอร์เซนต์การสีข้าวเปลือกไรซ์เบอร์รี่ให้เป็นข้าวกล้อง (Brown rice recovery rate)

โดยทั่วไปจะอยู่ที่ประมาณ 76 % ประมาณการได้ผลผลิตข้าวกล้อง 1,710 - 1,900 กิโลกรัม

ต้นทุนการผลิตข้าวกล้อง คือ 11.90 - 13.30 บาท ต่อ กิโลกรัม

ถ้าคิดพันธุ์จำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ดี ที่ราคา 35 บาท ต่อ กิโลกรัม

ถ้าจำหน่ายเป็นข้าวกล้องไม่บรรจุถุงแบบสุญญากาศ ที่ราคา 40 - 50 บาท ต่อกิโลกรัม

ถ้าจำหน่ายเป็นข้าวกล้องแบบบรรจุถุงแบบสุญญากาศ ที่ราคา 90 -120 บาท ต่อกิโลกรัม

ช่องทางการจำหน่าย คือ ทயอยทำวางจำหน่ายที่ ศพก. ทำตามออเดอร์ และตามตารางการออกบูธ

จำหน่ายสินค้าในแต่ละเดือน

2.3 รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

1) รายได้รายวัน ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตทุกวันของท่าน ได้จากอะไรบ้าง ระบุ สินค้าเกษตรที่มีออกเป็นรายวันคือไข่ไก่ และไข่เป็ด ที่สามารถเก็บได้ร้อยละ 80 ของจำนวนแม่ไก่และแม่เป็ดที่มี แต่จะเป็นการรวบรวมจำนวนตามออเดอร์ของลูกค้าที่สั่งไว้ก่อน เมื่อครบจำนวนโทรแจ้งลูกค้ามารับ หรือนัดรับ 1 วันของทุกสัปดาห์ แล้วคิดราคาตามจำนวนไข่ที่เก็บได้เฉลี่ยแล้วไข่ไก่ได้วันละ 24 ฟอง และไข่เป็ดวันละ 8 ฟอง ราคาขายไข่เฉลี่ยอยู่ที่ฟองละ 4 - 5 บาท จึงคิดเป็นเงินเฉลี่ยรายได้วันละ 128 - 160 บาทต่อวัน มีรายได้รวมประมาณ 3,840 - 4,800 บาท/เดือน ตามปริมาณไข่ที่ขายได้

2) รายได้รายสัปดาห์ ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตทุกสัปดาห์ของท่านได้จากอะไรบ้าง ระบุ เกษตรกรมีสินค้าแปรรูปหลายชนิดที่นำไปวางจำหน่ายตามตลาดต่างๆ เช่น ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่บรรจุแพ็คสุญญากาศขนาด 1 กิโลกรัม ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร ลูกประคบ สมุนไพรแช่มือแช่เท้าสมุนไพรอบตัว ยาหม่อง ยาต้ม ยานวด รวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นๆที่รับมาจากเครือข่าย เช่น ผ้าขาวม้า ผลิตภัณฑ์ที่เย็บจากผ้าขาวม้า กระเป๋า พวงกุญแจ หมวกควาบอย ผลิตภัณฑ์จากเตาเผาถ่านใบโอชา คือ ผ่านแป้นชีรูปผลไม้เช่น มะนาว มะกรูด สับปะรด ส้มโอในช่วงที่มีผลผลิตพืชผัก เช่น พริก มะเขือ มะเขือพวง ตะไคร้ ผักเชียงดา กล้วย เกษตรกรจะเก็บผลผลิตไปจำหน่ายที่การอนามัยอำเภอแม่ทะในทุกวันพุธหรือ นำไปจำหน่ายที่ กาดนั้งก้อม ที่สวนสาธารณะหนองกระติง อำเภอเมืองลำปาง ในทุกเสาร์และอาทิตย์ ราคาเริ่มต้นที่ 10 บาท เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ 500 - 1,000 บาทต่อสัปดาห์ มีรายได้รวมประมาณ 2,000 - 4,000 บาท/เดือน ตามปริมาณผลผลิตที่ขายได้

3) รายได้รายเดือน ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตทุกเดือนของท่านได้จากอะไรบ้าง ระบุ รายได้รายเดือนของเกษตรกร จะเป็นกิจกรรมที่ทำเฉพาะตามช่วงเวลาใช้เวลาทำนานได้ผลผลิต หรือต้องใช้เวลาสะสมเพื่อให้ได้ปริมาณเพียงพอในการจำหน่าย หรือทำผลิตภัณฑ์แปรรูปแล้วค่อยทยอยแบ่งขาย หรือทำตาม Order ของลูกค้า รายได้รายเดือนที่แตกต่างจากรายได้รายวันและรายสัปดาห์ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ ขายข้าว ขี้ไก่ ขี้เป็ด ขี้ห่าน เป็นปุ๋ยคอก การขายเตาเผาถ่านใบโอชา ชีวมวล การทำข้าวเกรียบผสมผักทองหรือมัน มีรายได้เดือนละ 1,000 - 5,000 บาทต่อเดือน

4) รายได้รายปี ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตในทุกปีของท่านได้จากอะไรบ้าง ระบุ รายได้รายปีจะเกิดจากกิจกรรมในด้านปศุสัตว์และประมงเป็นหลัก ด้วยต้องใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงดูแลรักษา เป็นเวลาหลายเดือน มากกว่า 6 เดือน หรือ 1 ปี หรือหลายปี จึงจะ

สามารถจำหน่ายมีรายได้ เช่น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงวัว การเลี้ยงห่านขายลูกห่าน ลูกเป็ด ลูกไก่ รายได้เฉลี่ยปีละ 2,000 - 20,000 บาท/ปี

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง คือ สามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวนาปีได้จริง สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว มีมาตรฐานรับรองการผลิตข้าวอินทรีย์ สามารถที่จะสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้กับตนเองได้ด้วยตนเองเป็นคู่ที่มีการผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายอย่างครบวงจร

ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น คือ เกษตรกรต้นแบบและศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่ทะ หรือ ศพก.อำเภอแม่ทะ ให้บริการถ่ายทอดความรู้จากตัวเกษตรกรต้นแบบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตรง มีแปลงเรียนรู้ข้าวอินทรีย์ และฐานเรียนรู้ 10 ฐาน ที่หมุนเวียนตลอดปี ให้เกษตรกร ประชาชน นักเรียน หน่วยงานราชการ เอกชน และมหาวิทยาลัย สามารถเข้าร่วมฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติ ใช้บริการสถานที่ รวมทั้งให้เกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และสาธิตฝึกปฏิบัติให้กับบุคคลเป้าหมายได้ตลอดปี โดยสามารถที่จะเลือกหลักสูตรหรือกำหนดหลักสูตรต่างๆตามที่โครงการหรือบุคคลเป้าหมายต้องการร่วมกับเกษตรกรต้นแบบได้

ประโยชน์ต่อชุมชน คือ ชุมชนได้มีจุดเรียนรู้ที่อยู่ภายในชุมชนของตนเอง เกษตรกรต้นแบบเป็นคนในพื้นที่ ชุมชนสามารถเข้ามาใช้บริการความรู้ ปรัชญา ขอคำแนะนำ และเชิญชวนเกษตรกรต้นแบบไปร่วมกิจกรรมต่างๆภายในชุมชนได้โดยสะดวก อีกทั้งจุดของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรนี้ยังมีบริการสถานที่ ทั้งในการฝึกอบรม การประชุม และยังเปิดช่องทางตลาดให้กับเกษตรกรในชุมชนนำสินค้ามาจำหน่ายร่วมกันในวันที่ ศูนย์เรียนรู้ มีการให้บริการทำกิจกรรมต่างๆ มีบุคคลภายนอกเข้ามาในพื้นที่ เกิดเป็นช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งเกษตรกรต้นแบบยังให้โอกาสเกษตรกรในชุมชนที่มีสินค้าเกษตรที่อยากจะฝากให้ประชาสัมพันธ์ หรือจำหน่ายนอกพื้นที่ ผ่านเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้นำสินค้าออกไปยังตลาดนอกพื้นที่ โดยทำการตกลงร่วมกันว่าจะเป็นการฝากขายรับสินค้าคืนเมื่อเหลือ หรือฝากสินค้าไว้จำหน่ายจนหมดหรือมีการจัดทำบัญชีสินค้าร่วมกันเป็นรายเดือน นอกจากนี้ชุมชนยังได้มีโอกาสได้ประชาสัมพันธ์ของดีของในชุมชนเองให้กับบุคคลภายนอกที่เดินทางมาจากต่างหมู่บ้าน ต่างชุมชน ต่างตำบล ต่างอำเภอ และต่างจังหวัด ที่เข้ามาในพื้นที่ของศูนย์เรียนรู้ สร้างโอกาสสร้างรายได้ และสร้างชื่อเสียงอันดีให้กับชุมชน

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

3.1 เทคโนโลยี/นวัตกรรม ที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรม การเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

นาข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรต้นแบบนี้ เป็นแปลงเรียนรู้ต้นแบบในการทำนาโดยไม่ใช้สารเคมีที่ให้ผลผลิตข้าวที่ปลอดภัยต่อเกษตรกรผู้ผลิตเอง ผู้บริโภค อย่างแน่นอน ในกระบวนการการผลิตไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ใช้สารเคมีในการควบคุมป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ไม่ใช้สารกำจัดวัชพืชทั้งการฆ่าและคลุมหญ้า ช่วยลดสารพิษหรือสารเคมีที่อาจจะตกค้างในดิน น้ำ นาอินทรีย์ไม่มีการเผาช่วยลดมลภาวะทางอากาศ

3.2 ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตรใน ศพก.

1) การอนุรักษ์ดินและน้ำ

การปรับปรุงบำรุงดิน: เน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และการคืนอินทรีย์วัตถุสู่ดิน ทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น เพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำและธาตุอาหาร ลดการพังทลายของดินที่ไหลลงสู่ลำน้ำ

การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ: สอนและสาธิตวิธีการให้น้ำที่เหมาะสม เช่น ระบบน้ำหยด การทำร่องน้ำ การเก็บกักน้ำในบ่อหรือสระ รวมถึงการเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพน้ำในพื้นที่ เพื่อลดการใช้น้ำเกินความจำเป็นและป้องกันปัญหาน้ำท่วมขังหรือขาดแคลน

2) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

การส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายชนิด: แทนที่จะปลูกพืชเชิงเดี่ยว ศพก. สนับสนุนการปลูกพืชผสมผสาน ทั้งพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร และไม้ยืนต้น ซึ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด ทั้งแมลง สัตว์เล็กๆ และจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพันธุ์พืชพื้นเมือง: มีการรวบรวม อนุรักษ์ และส่งเสริมการปลูกพืชผักพื้นบ้าน หรือพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่อาจมีความทนทานต่อโรคและแมลงเฉพาะถิ่น ซึ่งเป็นการรักษาพันธุ์กรรมพืชที่มีคุณค่า

การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี: เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์ การปลูกพืชสมุนไพรไล่แมลง การส่งเสริมแมลงศัตรูธรรมชาติ และการปรับสมดุลของระบบนิเวศในไร่นา เพื่อลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่นๆ

3) การลดมลพิษและของเสีย

การลดการใช้สารเคมีเกษตร: เป็นหัวใจหลักของ ศพก. ในการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และยาฆ่าหญ้า ซึ่งช่วยลดการปนเปื้อนในดิน น้ำ และอากาศ รวมถึงลดสารพิษตกค้างในผลผลิตและในห่วงโซ่อาหาร

การใช้ทรัพยากรหมุนเวียน/รีไซเคิล: ส่งเสริมการนำของเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชังข้าวโพด มูลสัตว์ มาทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ หรือเชื้อเพลิงชีวมวล เพื่อลดปริมาณขยะและสร้างมูลค่าเพิ่ม

4) การสร้างความตระหนักและองค์ความรู้

การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี: ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรยั่งยืนและเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ทำให้เกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและนำไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ของตน

การสร้างเครือข่ายเกษตรกร: การรวมกลุ่มเกษตรกรทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเทคนิคการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยสรุปแล้ว กิจกรรมทางการเกษตรใน ศพก. ไม่เพียงมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ทั้งดิน น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ และลดปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมผ่านการปฏิบัติจริงในพื้นที่

4 ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

4.1 ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

4.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นางดวงดาว กุริโอโส ในอาเรตตี้ เป็นผู้รู้จักพื้นที่และมีความเข้าใจเกษตรกร รู้ปัญหา และขีดความสามารถในการพัฒนาภาคการเกษตรของแต่ละหมู่บ้านเป็นอย่างดี ดังนี้

ด้านการจัดการน้ำ

- ร่วมกับสำนักงานชลประทานที่ติดตามและสำรวจเส้นทางการสร้างคลอง ไล่ไถใน พื้นที่ทำการเกษตร ของเกษตรกร โครงการชลประทานลำปาง สำนักงานชลประทานที่ 2

- โครงการชลประทานลำปาง ร่วมประชุมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านงานชลประทาน

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ด้านการพัฒนาการผลิตพืชและพัฒนาผลิตภัณฑ์

- ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ และสถาบันวิจัยเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

- เข้าร่วมกิจกรรมกาตอนามัยอำเภอแม่ทะ ทุกวันพุธ โดยได้นำสินค้า / ผลผลิตทางการเกษตรของตนเอง และชุมชนมาจำหน่าย สร้างรายได้ส่งเสริมการสร้างอาชีพให้เกษตรกรในชุมชน

- โครงการขับเคลื่อนการสร้างรายได้เพื่อลดหนี้สินครัวเรือนร่วมด้วยเกษตรกร โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) อำเภอแม่ทะ

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

4.1.2 การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นสถานที่จัดอบรมให้กับการอบรมหมอดินอาสา สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง

เป็นวิทยากร อบรมผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง

- ส่งเสริมการทำนาอินทรีย์/การใช้แทนแแดง และอนุรักษ์การทำนาแบบดั้งเดิม ถ่ายทอดให้กับบุคคลทั่วไป

- วิทยากรอบรมโครงการช่วยผู้ป่วยยาเสพติดของศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมสอนทำน้ำยาเอนกประสงค์เตาถ่านไบโอชาร์ และแปรรูปสมุนไพร ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอแม่ทะ

4.1.3 การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- 1) ร่วมกิจกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
 - ทำหน้าที่ประสานงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านตั้งแต่การรวบรวมปัญหา ร่วมประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านในการจัดทำแผนหมู่บ้าน
- 2) ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน
 - ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร โดยการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ด้านการเกษตร โดยใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
 - ประสานงานแก้ไขปัญหาทางการเกษตรในหมู่บ้าน โดยการสำรวจ รายงาน และ ดำเนินการหรือประสานเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร
- 3) ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้าน และรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เผื่อระวังการเกิดภัยธรรมชาติ และสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการสำรวจแปลงพยากรณ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร ร่วมติดตามสำรวจ รายงาน ความเสียหาย

4.1.4 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- ประชาสัมพันธ์และบริการการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรให้แก่เกษตรกร บ้านห้วยมะเกลือ ม.4 ต.หัวเสือ
- ประชุมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน(อกม.)เรื่องการขึ้นทะเบียนเกษตรกร และ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ตำบลหัวเสือ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่ทะ

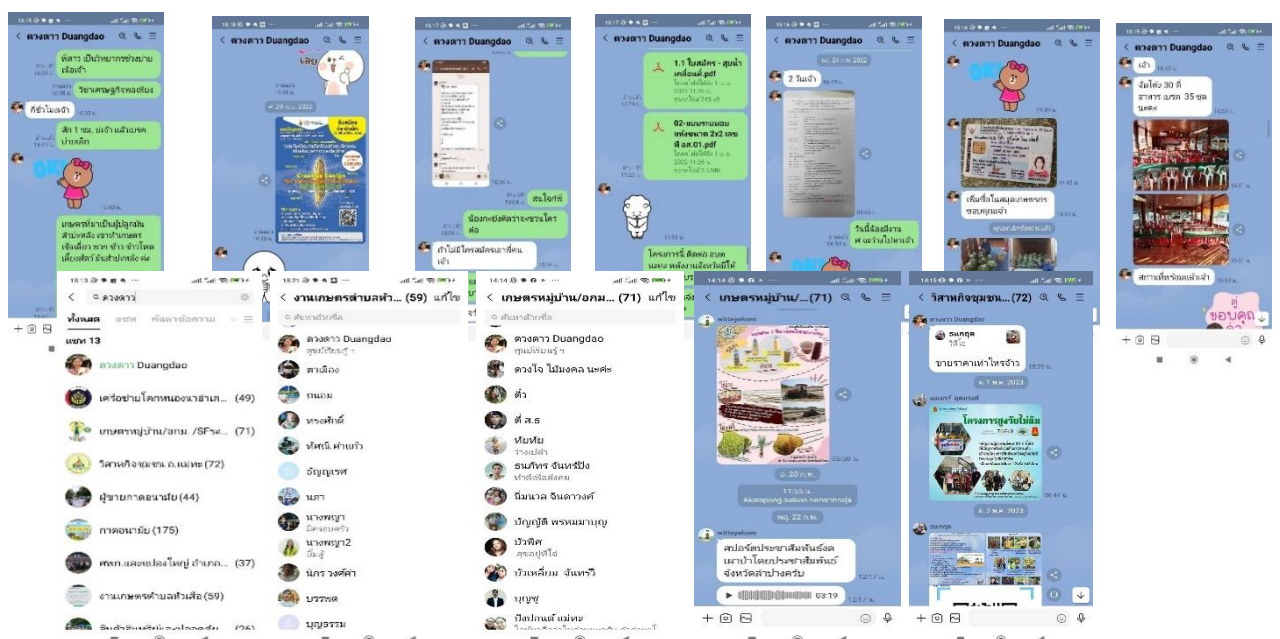
- มีรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนได้ทันทั่วทั้งที่ นางดวงดาว กุริโอโส ไนอาเร่ดีดี มีช่องทางการติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ 3 ช่องทางหลัก ที่ผ่านมาสามารถติดต่อสื่อสารกันได้

อย่างปกติ ในกรณีรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนสามารถรายได้ทันทั่วทั้งที่

โทรศัพท์เคลื่อนที่ มีทั้งการติดต่อกับเกษตรอำเภอแม่ทะโดยตรง และผ่านเกษตร ตำบลหัวเสือ

Line เป็นทั้งไลน์ส่วนตัวของเกษตรอำเภอแม่ทะ หรือเกษตรตำบลหัวเสือ

Line group ที่สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะได้ตั้งไว้สื่อสาร/ประสานงานกับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น งานเกษตรตำบลหัวเสือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) แม่ทะ ศพกและแปลงใหญ่อำเภอแม่ทะ วิสาหกิจชุมชนอำเภอแม่ทะ

4.1.5 การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร

เกษตรกรต้นแบบการเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. ในอำเภอ และต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ สร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน

เครือข่าย : จำนวน 20 ศูนย์ ได้แก่

1. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนาคร้ว
2. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลสันดอนแก้ว
3. ศูนย์เครือข่าย ศพก. วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวและปุ๋ยอินทรีย์ บ้านสามขา ต.หัวเสือ
4. ศูนย์เครือข่าย ศพก. เกษตรผสมผสาน บ้านนาแก้ว ต. บ้านกิว
5. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลหัวเสือ
6. ศูนย์เครือข่าย ศพก. กลุ่มน้ำพริกปลอดสารพิษบ้านหัวฝาย ต. นาคร้ว
7. ศูนย์เครือข่าย ศพก. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตเกษตรบ้านฮ่องห้า ต. น้ำโจ้ว
8. ศูนย์เครือข่าย ศพก. วิสาหกิจชุมชน กลุ่มวังเหือ ต. แม่ทะ
9. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านเกษตรผสมผสาน บ้านท่ากลาง – ท่าใต้ บ้านกิว
10. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านประมง/และเกษตรผสมผสาน ต. น้ำโจ้ว
11. ศูนย์เครือข่าย ศพก. เกษตรไร่นาสวนผสม ตำบลดอนไฟ
12. ศูนย์เครือข่าย ศพก. เกษตรผสมผสาน ตำบล ป่าตัน
13. ศูนย์เครือข่าย ศพก. การเพาะเห็ดหอม ตำบลวังเงิน
14. ศูนย์เครือข่าย ศพก. โคกหนองนาโมเดลสวนไผ่หนานกับจ่าน
15. ศพก. เครือข่ายเกษตรผสมผสานตำบลบ้านกิว ม.7
16. ศพก. เครือข่ายเกษตรผสมผสานบ้านแม่วะ
17. ศพก. เครือข่ายเกษตรผสมผสานบ้านบอม
18. ศพก. เครือข่ายเกษตรผสมผสานบ้านก้อม
19. ศูนย์เครือข่าย ศพก. ไร่เขตตะวันเกษตรพอเพียง
20. ศูนย์เครือข่าย ศพก. สวนลำไยสุมาลี

เครือข่ายด้านการผลิตพืช

โคกหนองนา อำเภอแม่ทะ

เมล็ดพันธุ์พระราชทาน ปลุกใน ศพก. และแจกให้กับเกษตรกรอื่นๆ

เครือข่ายด้านการตลาด ออกบูธจำหน่ายสินค้าในงานฮักน้ำจางเฟสตีวล์ ฉลอง 15 ปี ตำบลบ้านก๊ว

เครือข่าย กาดอนามัยอำเภอแม่ทะ

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) ปี 2559 - 2562

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เป็นแปลงใหญ่มั่นสำปะหลังตำบลหัวเสือปี 2566

เครือข่าย โคก หนอง นา โมเดล อำเภอแม่ทะ และอำเภอแม่เมาะ

4.1.6 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ การลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในตำบลหัวเสือ

- สโมสรโรตารีดอยพระบาทและเครือข่าย "ตามรอยพ่อ อยู่อย่างพอเพียง" มอบอุปกรณ์ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ความยั่งยืนโคกหนองนา อำเภอแม่ทะ มอบอุปกรณ์ โซล่าเซลล์ เครื่องสับบด และเตาถ่านไบโอชาร์ ให้เครือข่ายโคกหนองนา อำเภอแม่ทะมูลค่า US\$ 34,900 (1,291,300 บาท)

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะ เครือข่าย โคก หนองนา อำเภอแม่ทะ มีสมาชิกเกษตรกรจากทุกตำบลในอำเภอแม่ทะ

แบ่งปันเมล็ดพันธุ์พระราชทาน จากศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนรูปแบบโคกหนองนาโมเดลจังหวัดลำปาง สู่ชุมชน แจกให้เกษตรกรทั่วไปได้รับไปปลูกต่อในพื้นที่ของตนเอง

ร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอแม่ทะ และส่งเสริมให้เกษตรกรในตำบลหัวเสือทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ร่วมจัดทำแปลงสาธิตข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่

4.1.7 บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. อย่างไรบ้าง

เกษตรกรต้นแบบได้ปฏิบัติงานตามบทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานเกือบ 10 ปี ได้ทำสิ่งต่างๆมากมาย ดังนี้

1) บทบาทด้านการบริหารจัดการและผู้นำ เป็นผู้นำในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายของ ศพก. ร่วมกับคณะกรรมการ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกรในชุมชน เช่น การเน้นพืชเศรษฐกิจหลักของท้องถิ่น การส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์

2) ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ (เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร, เกษตรจังหวัด/อำเภอ), ภาคเอกชน, สถาบันการศึกษา และเกษตรกรเครือข่าย เพื่อขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้ งบประมาณ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ

3) ดูแลการดำเนินงานประจำวันของ ศพก. ทั้งด้านการเงิน การจัดสรรทรัพยากร การบำรุงรักษาสถานที่ และการวางแผนกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

4) สร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการและสมาชิก: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกทุกคน จัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันความรู้รับผิดชอบ เพื่อให้ทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมขับเคลื่อน ศพก.

5) บทบาทด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป็นแบบอย่างเปิดพื้นที่การเกษตรของตนเองให้เป็นแปลงสาธิตจริง ที่แสดงให้เห็นถึงการนำหลักวิชาการและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6) ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และประสบการณ์ตรงที่สั่งสมมาให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้จริง

7) ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและที่ปรึกษาให้กับเกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ ช่วยวิเคราะห์ปัญหาในแปลงของเกษตรกรแต่ละราย และเสนอแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

8) สร้างแรงบันดาลใจ ด้วยความสำเร็จจากการปฏิบัติจริง เกษตรกรต้นแบบจะสามารถสร้างแรงบันดาลใจและเป็นกำลังใจให้เกษตรกรคนอื่นๆ กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทำเกษตรของตนเอง

9) บทบาทด้านการพัฒนาและต่อยอด ริเริ่มและทดลองสิ่งใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่จะค้นคว้า ทดลอง และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ๆ หรือนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับชุมชน

10) เชื่อมโยงผลผลิตสู่ตลาด นำร่องในการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า หรือหาช่องทางการตลาดใหม่ๆ ที่เป็นธรรมและยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรใน ศพก. มีรายได้ที่มั่นคง

11) พัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าร่วมการอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนา ศพก. และเกษตรกรในเครือข่าย

เกษตรกรต้นแบบในฐานะประธาน ศพก. ไม่เพียงแต่เป็นผู้บริหารจัดการ แต่ยังเป็น "ครู" และ "ผู้นำทางปฏิบัติ" ที่ใช้ประสบการณ์จริงและความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนให้ ศพก. เป็นศูนย์รวม

ความรู้และนวัตกรรม ที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสร้างความยั่งยืนให้ภาคการเกษตรของชุมชนได้อย่างแท้จริง

- ร่วมเป็นกรรมการในตำแหน่ง เลขานุการ ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

- เป็นประธาน ศพก.อำเภอแม่ทะ และสถานที่ในการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอแม่ทะ ทุกปี

- ร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)และแปลงใหญ่ ระดับประเทศ

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

-จัดงาน Field day ปี 2560 เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจาก ศวก.ได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการผลิตของตนเอง

-จัดงาน Field day ปี 2559 เกษตรกรที่ผ่านการอบรมจาก ศวก.ได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการผลิตของตนเอง

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ฐานเรียนรู้ การใช้ประโยชน์ / แปรรูปสมุนไพร ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ปี 2567 ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2567 ณ เครือข่าย ศพก. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฮักน้ำจาง

4.2.1 ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน

นางดวงดาว กุริโอโส ไนอาเร่ตตี้ เกษตรกรต้นแบบของ ศพก.อำเภอแม่ทะ มีความตั้งใจจะพัฒนาชุมชนและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินิหลวงรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในชีวิต มีความกระตือรือร้นในการทำอาชีพเกษตรกร ไม่ทอดทิ้งต่อปัญหาอุปสรรค และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่มาดำเนินงานกับ ศพก.เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ แก่ผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในตัวเองและกิจกรรมในนาม ศพก. ยังต้องการพัฒนาศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง มีความพยายามให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะในศูนย์มีพื้นที่ที่สวยงาม มีกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลายตลอดปี ทั้งข้าว พืช ปศุสัตว์ ประมง และการแปรรูป จึงได้ลงทุนสร้างสะพานไม้วางแผนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้สวยงาม เช่น ต้นทองอุไร ต้นเสียดา มีบริการเพื่อสุขภาพผ่อนคลาย เช่น สมุนไพรอบตัว สปาแช่มือและเท้า เป็นต้น และมีสินค้าผลิตภัณฑ์ผลผลิตของ ศพก. และเครือข่ายจำหน่าย เข้าร่วมโครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่จะพัฒนาศูนย์ตามความเหมาะสมของพื้นที่ และชักนำการเข้าออกของคนทั้งในและนอกพื้นที่ กับ ศพก. ทั้งที่ผ่านหน่วยงานกิจกรรมต่างๆ ผ่านตนเองนำเสนอในสิ่งที่ตนเองทำอย่างสม่ำเสมอ และการลงทุนด้วยตนเองสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อที่จะพัฒนาศูนย์ให้เป็นจุดที่มีชื่อเสียง น่าสนใจ และได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนในพื้นที่และนอกพื้นที่

- ปี 2558 - 2567 เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หมู่ที่ 4 บ้านห้วยมะเกลือ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

- ปี 2566 จนถึงปัจจุบัน เป็นประธานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านระดับอำเภอแม่ทะ (อกษอ.)

- ปี 2559 -2565 เป็นประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาลุ่มน้ำจาง สหกรณ์จังหวัดลำปาง

- ปี 2561 - 2568 เป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ สำนักงานชลประทานลำปาง

- ปี 2564 เป็นประธานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนรูปแบบโคกหนองนาโมเดลจังหวัดลำปาง

- เป็นหมอดินอาสา สำนักงานพัฒนาที่ดินลำปาง

- เป็นสารวัตรเกษตรอาสา สำนักงานควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

- เป็นชาวนาอาสา และ GAP ข้าวอาสา
- เป็นประมงอาสา
- เศรษฐกิจการเกษตรอาสา สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

2) การเสียดสต่อประโยชน์ส่วนรวม

- นางดวงดาว กุริโอโส ไนอาเร็ดดี เป็นบุคคลที่ดำรงตนตามหลักศีลธรรมอันดี ร่วมกิจกรรมด้านศาสนาในหมู่บ้าน ตำบลหัวเสือ และอำเภอแม่ทะ เป็นประจำสม่ำเสมอ เช่น ร่วมทำบุญทอดกฐินสามัคคี ณ วัดบ้านห้วยมะเกลือ

- ทำบุญโรงงาน ผักชนมจิน ณ วัดบ้านสามขา

- กิจกรรมเครือข่ายโคก หนอง นา อำเภอแม่ทะ "จิตอาสาพัฒนาชุมชน เอามื้อสามัคคี ทำความดีเพื่อในหลวง" ณ บ้านต่อแก้วสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะ ศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนรูปแบบโคกหนองนาจังหวัดลำปาง เครือข่ายโคกหนองนาอำเภอแม่ทะ

- ปี 2565 เป็นนายกสโมสรโรตารีดอยพระบาท

นำทีมสโมสรโรตารีดอยพระบาท ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดลำปาง เช่น กิจกรรม "ปลูกเดือนแม่ เดือนพ่อ" กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน กิจกรรมแจกถาดหลุม / ตักตักน้ำเย็นให้โรงเรียน / ศูนย์เด็ก

นางดวงดาว กุริโอส ไนอาเรตตี้ เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับให้เป็นแบบอย่าง และได้รับการ ยกย่องจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- ปี 2562 ได้รับรางวัล หมอดินอาสาระดับจังหวัด จากกรมพัฒนาที่ดิน

- ปี 2563 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ 2 ครั้วเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ระดับจังหวัด ในงานมหกรรมรวมพลังคนดีแห่งแผ่นดิน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง

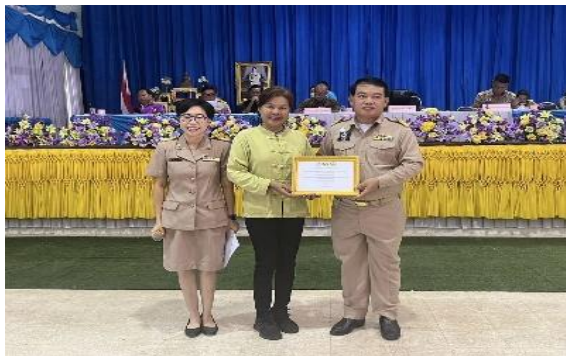

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ปี 2565 ได้รับรางวัล เกษตรกรดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์ม ประจำปี 2565 ระดับจังหวัด
จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7

ปี 2566 รับรางวัลและเกียรติบัตรการประกวดรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับจังหวัด ศูนย์
เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

- ปี 2566 ได้รับรางวัล “เกษตรกรต้นแบบบัตรดินดีพลิกฟื้นผืนดิน” จากกรมพัฒนาที่ดิน
เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2566 เนื่องในวันดินโลก (World Soil Day) ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รองชนะเลิศอันดับที่ 1 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) อำเภอแม่ทะ ของนางดวงดาว กุริโอโส ในอาเรตตี้ บ้านห้วยมะเกลือ ม.4 ต.หัวเสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

5 ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

ส่วนที่ 4 ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

1. ดำเนินการถอดบทเรียน โดย
 - 1) นางสาวณิญา ปันดอนไฟ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 - 2) นางสาววิญญา บุญญปรีดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 - 3) นางสาวศิริวัฒนา สุวรรณราช ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
 - 4) นายศุภฤกษ์ ตาลเงิน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 - 5) นายวิทยากร บุตรเชื้อ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
2. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้
 - 1) การสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ
 - 2) การใช้แบบฟอร์มให้เกษตรกรต้นแบบช่วยกรอกข้อมูล
3. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน
 - 1) คำถามในแบบฟอร์มการถอดบทเรียนค่อนข้างยากทำให้เกิดข้อสงสัยถึงความหมายของคำถามที่ต้องการคำตอบในรูปแบบใด
 - 2) เป็นการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบของ ศพก. เป็นครั้งแรก เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอยังไม่เคยทำและไม่มีตัวอย่างของแนวทางคำตอบในบางคำถามจึงเกิดความสับสนในการให้คำแนะนำต่อเกษตรกรต้นแบบ